

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Quousque tandem abutere —?

Koliko časa bodo trajale še žalostne razmere mej ljudskim učiteljstvom na Kranjskem? Koliko časa gospodarile denunciacije mej nekaterimi učitelji, ki mislijo, da delujejo za ljudstvo, pa so vendar le nesramni Efijski svojemu lastnemu narodu, ki v svojej do neba kipečej mogočnosti in prevzetnosti prezirajo in celo zaničujejo svoje tovariše, kateri niso od psevdoliberalnih nazorov še tako popačeni, da bi se v njih ne bi mogel spoznati še ljudski učitelj, ki ima nalog izobraževati in podučevati nadežno slovensko našo šolsko mladino? Kdaj bodo svojemu lastnemu ljudstvu izneverjeni odgojitelji naše mladeži zapustili celega Kranjskega, milej domovini sovražni tabor in podali se zopet v naročje matere Slave, iz katerega so bili tako rekoč iztrgani od tuje narodu našemu pogibelj želeče roke? Kdaj bode sploh svetlejša solnce zasijalo na ljudskem šolskem obnebi? Kdaj bode začelo se purificiranje zagrizenih sovražnikov slovenskemu narodu in jeziku njegovemu v ljudskem šolstvu?

Ta in enaka vprašanja vsiljuje se slehernemu, kdor mirno opazuje privatno in javno življenje učiteljstva in sistematično teroriziranje vseh učiteljev, ki ne trobijo v psevdoliberalni nemški rog svojih ljudstvu zopernih šolskih načelnikov na Kranjskem.

Mej učitelje importirala je neka klika tuje šege, sovraštvo do domovine, ter učinila mej njimi politično stranko, o katerej bi se pred desetimi leti nikomur niti sanjati ne bilo moglo! Ta stranka prouzročila je prepir in sovraštvo mej učiteljstvom, ona demoralizirala je učitelje tako, da ne verjame in ne zaupa jeden drugemu. Po pregovoru: čegar je šola, tega je tudi bodočnost — preustrojila je šolo sploh po svojih nazorih ter pospeševala ponemčevanje cele ljudske šole po deželi in prizadevala se na vse moči zatirati v mladih otročjih srcih uže ljubezen do domovine in materinega jezika.

Torej: videant consules ne quid detrimenti capiat — schola! Slavna vlada in naučni minister naj gledata prvič na to, da se prihodnji odgojitelji naše šolske mladine ne bodo poprijemali v svojih šolskih letih uže kot pripravniki tujih, domačim razmeram neprimernih običajev in narodu slovenskemu sovražnih nazorov; da ne bodo navzemali se strupenega nemško-liberalnega duha in naukov, ki jih trosijo potem na pol prebavane mej ljudstvo in šolsko mladino.

Pri nastavljanju učiteljev se ne bode smelo ozirati na politično „nemško-liberalno barvo“ prositelja, ampak na zmožnosti pedagogične in didaktične ter na moralno življenje; isto tako se ne bodo smeli predstavljati učitelji, ki se ne

udeležujejo volitev, pri katerih bi morali voliti narodu in jeziku slovenskemu sovražne kandidate itd.

Posebni pozor morala bi slavna vlada imeti pa pri imenovanju ljudskih šolskih nadzornikov, da bi se izvolili za to zelo važno službo možje, ki jim je v resnici pri srci prava blagost šolske mladine in njihovega naroda sploh, ki so strokovnjaki v šolskih in kmetijskih predmetih in bi opravljali z veseljem to važno službo, ki znaajo temeljito jezik slovenskega naroda ter ga spoštujejo in ljubijo kot svoj materin jezik, možje, katerim so popolnoma znane razmere dežele in okrajev, v katerih delujejo in kateri so si uže kaj zaslug pridobili na polji ljudske šole.

Z eno besedo, vlada naj imenuje take nadzornike, ki bodo v pravi prid svoje ožje in širje domovine, katerim je v resnici mar sreča tako naroda našega, kakor vse mogočne Avstrije.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. maja.

Državnemu zboru je ponedeljek vlada predložila načrta dveh zakonov glede deljenja praškega vseučilišča v češko in nemško učilišče. Prvi načrt zakona, ki ureduje pravne razmere in študijski red na Carolo-Ferdinandu, glasi se:

Zakon od ..., tiče se urejenja pravne razmere in študijskega reda na Karel Ferdinandovem vseučilišču v Pragi. Z odobrenjem itd. § 1. Korporacijsko premoženje praškega Karel Ferdinandovega vseučilišča ali njega posamičnih fakultet ima se od trenutka, ko bosta pod skupnim imenom Carolo-Ferdinandu vseučilišče z nemškim in vseučilišče s češkim učnim jezikom, smatrati kot skupno premoženje obeh vseučilišč oziroma dotičnih fakultet. — § 2. Od tistega trenutka sta obe vseučilišči glede smerij, na katere ozirajoč pripada uprava, podeljenje ali prezentacija akademiknemu senatu ali posamičnim profesorskim kolegijem, ravnopravni, če v dotičnih ustanovnih pismih niso kake nasprotné določbe. Natančnejše načine izvrševanja obema vseučiliščema v bodoče pripadajočih skupnih pravic glede uprave, podeljevanja in prezentacije takih ustanov določi naučno ministerstvo potem, ko je zaslišalo obe vseučilišči. — § 3. Dijak se ne more na obeh vseučiliščih ob enem imatrikulirati, a svobodno je vsakemu matrikuliranemu dijaku jednega vseučilišča pohojevati predavanja na drugem vseučilišču ter so dijaku ta predavanja tako zaračunati, kakor da jih je poslušal na onem vseučilišču, kjer je imatrikuliran.

Načrt drugega zakona o dodatnem posojilu za l. 1881 za češko vseučilišče se glasi: Člen I. Za pokritje v državnem proračunu za l. 1881 ne proračunjenih stroškov za fakulteti, ki se imata s 1. oktobrom 1881 za vseučilišče s češkim učnim jezikom v Pragi osnovati, dovoljuje se naslednje dodatno posojilo: Člen IX. Naučno ministerstvo. Nasl. 14, visoke šole, § 4.

Vseučilišče v Pragi: Redni stroški 9000 gl., izredni stroški 14.000 gl.

Včeraj pa je zbornici obetal grof Falkenhayn, da hoče v kratkem predložiti poljedelske postavbe. Pražak je izjavil, da se konfisciranje listov nič ne množi, odkar je on minister. Češki poslanec Trojan je ostro napadel predsednika najvišjega sodišča. Vsled tega je na levi nastal velik hrup.

Praškej „Politik“ se 16. t. m. javlja z **Dunaja**: Parlamentna komisija desnice je sklenila seje državnega zbora pred binkošti završiti, zato, ker se poletje bliža, ker so poslanci uže utrujeni, ker vlada to želi in ker sesija ne bode zaključena nego samo odložena. Tedaj bode imela zbornica samo še 13 sej, v katerih se bode obravnavalo o galicijski transverzalne železnici, zakoni, katere je gospodska zbornica nazaj poslala in zakon o praškem vseučilišču. Vse drugo se bode odložilo. Budgetna debata se bode ako mogoče sklenila četrtek in potem se bode vladi dovolilo pobiranje davka še za mesec junij, ker pred koncem maja gospodska zbornica ne bode budgeta dovolila.

Iz Zagreba se poroča, da avstrijska vlada z ozirom na predstoječe vtelesenje **Vojne Krajine** Hrvatske zahteva za Avstrijo Žumberško enklavo; nadalje zahteva, da se pooblaščenstvo bana Pejačevića kot kraljevega komisarja ne bode raztezalo tudi na to ozemlje, nego da je upravlja deželni poveljnik Filipović.

Vnanje države.

Na mesto odstopivšega Loris-Melikova je **ruski** car poklical Ignatjeva. To in pa carjev proglas je Nemce silno prestrašil. Nasproti svojim prejšnjim trditvam, da se je car Aleksander III. popolnem vrgel v naročje Nemčiji, pišejo zdaj, da je car od glave do pete celi panslavist, da bode tudi vnanja ruska politika panslavistična in da se bode Rusija ločila od Avstrije in Nemčije. Da! vidi se, da se Rusija postavlja na lastne noge in to mora vsacega Slovana z radostjo napolniti.

Nemiri zoper jude se po celem južnej Ruske bolj in bolj množe.

O postopanju **bolgarskega** kneza pišejo angleške „Times“ tako-le obsojajoče: Knez bolgarski je prelo mil svojo prisego, on je storil, kar je obljubil, da ne bode storil. Nobeden nij pričakoval, da bi Bolgarija v dva, set mesecih postala vzgledna kneževina, a razcvita se precej in je mirna. Ustava je sicer v marsikaterem oziru absurdna, a ona nij odgovorna za slabo vladanje.

Pogodba, sklenjena 12. t. m. mej francoskim generalom Bréardom in **tuniskim** bejem Mohamed-el-Sadokom, določuje, da se imajo vse pogodbe mej Francijo in Tunisom obnoviti, da francoska vlada sme tunisko Primorje braniti in zasesti ozemlje, ki meji na Tunis. Francoska vlada bode imela v Tunisu svojega rezidenta, ki bode čuval, da se vse točke te pogodbe izvrše. Tunisko pa pri tujih vladah zastopajo francoski zastopniki. Sicer pa tuniski bej obljubuje, da ne bode nobene pogodbe sklenil brez vednosti francoske vlade. Rodovi ob tuniskej meji in v Primorju imajo plačati Francozom vojno odškodnino. Tuniski bej obeča, da ne bode pustil v svojo deželo uvažati orožje in strelivo.

Selli, kateremu je italijanski kralj naložil, da sestavi novo vlado, nij se še to posrečilo. Ta ministerska kriza je nastala vsled tega, ker so bili Italijani v Tunisu diplomatsko pobiti. Cairoli je moral odstopiti, ker si nasproti francoske zvitosti nij mogel pomagati.

Dopisi.

Z Dunaja 12. maja. [Izv. dop.] (Slavnostni sprevod kraljičine Štefanije v cesarski grad.) Pondeljek 9. maja bil je slavnostni sprevod in ulaz kraljičine Štefanije iz Terezijanišča v cesarski dvor. Vreme nij bilo posebno prijetno; pihal je mrzel veter, oblaki zatemnili so nebo. To pa slavnosti nij bilo na kvar. Uže zgodaj razlegal se je grom topov, zvonili so vsemi zvonovi, naznanjajoč, da ima danes biti slavljen prihod cesarjeviča neveste v cesarski grad.

Ob šestih uri rano razstavila se je vojska po ulicah in cestah in sicer topničarji. Ob devetih prihajali so polki ter vrste uže razstavljene vojske deloma podvojili i potrojili, deloma samo prejšnje zamenili. Eskadroni ulancev, dragoncev, husarjev jezdili so v polnej paradi zdaj tu zdaj tam. Imeli so trojni namen: na najtežjih krajih delati ulico, iz ulice goniti ljudi in stati za parado.

Uže ob 7. uri stale so velike gruče ljudij na ulicah, kjer ima biti sprevod. Prihajali so vedno in vedno v gostih vrstah soboj noseč jedila, pijače, itd. Ob devetih uri bila je uže takova tlačanica, da skoro ne bi bili prodrli oni, ki so imeli vstopne liste na tribine. Vse prošnje, vse groženje pa nij pomagalo nič, kdor je hotel priti na tribino ob enajstih uri ali še pozneje.

Za vrstami vojakov stalo je več nego 500.000 ljudij. Vojakom in policiji skoro nij bilo mogoče obdržati red. Kjer je bila najhujša stiska, tam je pomagalo konjištvo. Na tribinah bil je precejšen nered; mnogo oseb je omedlelo, morali so jih nesti domov. O deseti uri bile so zaprte ulice in ceste, tako so daljšemu navalu ljudij hoteli deloma v okom priti.

Ulice in ceste dunajske nikdar še nijso videle krasnejega kinča nego ta dan; posebno Ring in cesta od Terezijanišča do Ringa.

Na tisoče tujcev, prebivalcev vseh avstrijskih dežel v narodnih nošah, praznično oblečeni Dunajčani, državni dostojanstveniki v zlatih opravih, vojaške godbe spremljajoče vojaške oddelke na odločena mesta, konjištvo, pevski zbori s zastavami, veteranska, telovadna, gasilska, strelna društva lepo napravljajo soglasje. Ob cesti od Terezijanišča stali so na obeh straneh visoki stebri na njih vihrajoče zastave v avstrijskih, belgijskih, bavarskih, dunajskih barvah. Pred Elizabetinim mostom stoji krasno ozaljšan paviljon. Celi Elizabetin most spremenjen je v velikansko slavalok.

Ob enej popoldne naznanil je strel in zvonjenje vseh zvonov, da se je sprevod od Terezijanišča pričel. Mej streljanjem in zvonjenjem premikal se je sprevod počasno dalje. Vršil se je v sledečem redu. Na čelu bila je častna stotnija ulancev, za njimi jezdil je klicatelj na konji; za njim dva dvorna furira, za tema tajni svetniki in komorniki na konjih, šest dvornih trobačev na konjih, dvorni služabniki peš, komorniki v službi: Oto grof Chotek, Karl grof Pötting, Rudolf grof Khevenhüller in Artur grof Grünne v ekipazah s šestimi konji; za temi najvišja dvornika in telesna straža na konjih, garda arcierov peš, za njo voz s princesinjo Štefanijo.

Okolo njenega voza je šest pažov na konjih, garda arcierov, in ogerska telesna straža.

Slavnostna ekvipaža v kateri se je peljala kraljičina nevesta, je paradni voz v baroknem slogu; podobne vidi se le v Madridu in Versaillesu. Znotraj je preoblečen z rdečim dragocenim baršunom in zlatimi resami. Nad streho, ki ima podobo baldahina, vzdiguje se umetno izdelana pozlačena krona, bogato obsejana z dragocenim kamenjem. V vsacem oglu visi zlata kitica povita cvetjem in vinskim trsjem. Voz ima na vse strani okna iz čistega benečanskega uglajenega stekla. Stopci voza okrašeni so umetnimi rezbami. Pred vozom je zapreženih šest ognjenih belcev, pokritih z rdečimi preprogami, protkanimi zlatom. Princezinja Štefanija bila je odeta v rožovo obleko iz atlasa, na nedrih imela je rože, s krasnim briljantnim diademom na glavi.

Pozdravljena bila je povsod burnimi pozdravi. Mej pozdravi mnogo je bilo slišati: slava, niech żyje, živio-klicev.

Za vozom princesinje Štefanije peljali so se v šestprežnih vozih najvišje dvorne dame in dame palačne. Sprevod se je končal s stotnijo pešcev ter eskadrono dragoncev.

Samo ob sebi se razume, da je bilo občinstvo povsod očarano. Mnogo zanimanja vzbudili so kostumi poljskih kavalirov, ogerskih velikašev, paradne dvorne ekvipaže, tajni svetniki in sprevod vse gospode v prekrasnih, često fantastičnih, staronemških in španjolskih krojih. Predmet občnega zanimanja bili so dalje impozantno moštvo cesarske garde na konjih v purpurnih, zlatom bogato okrašenih uniformah, kraljevo ogerska garda s plašči iz pardalovih kož. Pri vsacem vozu stopala sta po dva lakaja v raznih zanimivih največ srednjeveških opravih. Tudi kočijaži bili so v paradnih opravih srednjeveškimi triogelniki na glavi.

Pred slavnostnim paviljonom nagovoril je dunajski župan kraljičino. Njemu se zahvali najprvo mati kraljica, potem kraljičina nevesta sama prav srčno. Na stotine belo oblečenih deklet sipalo je cvetje na mostu Elizabetinem. Očaralno smehljanje kraljičino osrečava dekletina srca.

Ko je sprevod prispel pred zunanja vrata cesarske palače, naznanil je dvorni furir najvišjemu obredniku grofu Hunyadu a ta cesarju prihod sprevoda. Cesar, kralj belgijski in cesarjevič sprejeli so potem pri poslaniških stopnicah kraljičino in njeno mater, ter jo spremljali v veliko dvorano, kjer je bila sprejeta od cesarice, nadvojvodinje Valerije, od belgijske princesinje Klementine, vseh udov cesarske obitelji, od grofa Flanderskega in njegove žene, od princa Wales, princa Viljema in princesinje Viktorije pruske, od cele obitelji koburške, princev Nikolaja, Aleksandra in Viljema Virtemberškega, vojvode Teck in princa Sasko-Weimarskega.

Tako se je vršila slavnost oficijalnega prihoda neveste cesarjevičeve v cesarski dvor. Največji lesk, neopisljivo navdušenje mogla sta omamiti celo onega, ki je uže privajen na velike slavnosti. Taka, kot je bila ta, nema primera v celem stoletju.

Iz Ilirske Bistrice 11. maja. [Izv. dop.*] (Volitve v kupčijsko zbornico. — Abendroth II. — Nov zvonik.) Kakor se za gotovo ve, je davkar S. mislil agitirati za nemškutarske kandidate, pa mu je spodletelo, kajti prišel je od deželnega predsedništva vsem političnim uradnikom strog

*) Dopisov, o katerih govorite, nijmo našli. Žal! Če nam še pridejo v roke, se bo zgodila vaša volja. Pričakujemo skoro novih poročil od vas, bodo nam dobro došla vselej. Ured.

ukaz, da se nema nobeden uradnik v volitve vtikati ali agitirati. Prejem tega ukaza moral je vsak uradnik z lastnim podpisom potrditi, ter potrdilo z vrnitvijo se pošto na deželno predsedništvo odposlati. Videli smo potem gospoda S. vsega potrtega in klavernega okolo hoditi, in žalost nad propadlim nemškutarstvom brala se mu je raz obraza. V prepisu pošiljam vam okrožnico c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni, katera ljudstvo svari pred agenti, kateri za neko dunajsko družbo nabirajo voznike, ki naj bi šli spet v Bosno! To okrožnico treba da prijavite tudi vi. Glasi se tako-le: Št. 4088.

Županijam!

Za en čas sem nabira neka baje v očitne bukve vpisana družba z Dunaja po svojih agentih Staverju in Kirnu iz Zagorja vozove za Bosno. Iz vsega, kar se je čez to moglo na dan spraviti, se vidi, da ta družba namerava kolikor moč veliko voznikov si zavezati, ako bi jih potrebovala, od svoje strani pa ne prevzame nobene zaveze ali poročstva. Glede na postavno privoljeno združbovanje in ker sem mislil, da so naši ljudje uže vendar po Abendrothu spametovani, se mi od kraja nij zdelo dopustljivo in potrebno temu podvzetju nasprotovati. Zdaj pa, ko sem se prepričal, da ti agenti ljudem vsake vrste laži okoli nosijo in pravijo, da ima ta družba 10 tisoč voz vojnemu ministerstvu v kratkem pripraviti, češ, da bo vojska, če se ravno ne vé še kje in s kom, da se ljudstvo s tem plaši in vznemirja, da Kirn od ljudij denar za se pobira, da se je več voznikov uže v razne stroške in dolgove za pripravo skorajšnjega odpotovanja spustilo, na kar pri zdanjih okolnostih še za misliti nij, slednjič tudi zato, ker se mi ne zdi priporočljivo, da se mora vsak voznik s svojim podpisom zavezati, da za vso škodo družbi dober stoji, ko bi ob pravem času voz ne postavil, temu nasproti družba pa nobenega poročstva ne prevzame, kar se iz besed na prvi strani knjižice „bei beschränkter Haftung“ razvidi, iz vseh teh uzrokov se ljudem odsvetuje tega udeležiti, in se prepove nabiranje voznikov v našem okraji.

C. kr. okrajno glavarstvo v Postojni,
dne 6. maja 1881.

Globočnik I. r.

Dne 10. t. m. so Bistričanje vložili prvi kamen za zidanje novega zvonika cerkve sv. Jurija. Čuje se, da mislijo v glavni kamen od vseh slovenskih časopisov od vsakega po jeden iztis vložiti ter zazidati. Dotični listi bodo vsi od dne 10. maja, kateri proslavljajo dan poroke cesarjeviča Rudolfa s princesinjo Štefanijo. No, dobra misel je to, kajti čez mnogo stoletij vedeli bi zanamci, kako se je nam v tem času v političnih in družih obzirih godilo. Opis svečanosti opuščam, ker taisto opisati namerava drug domoljub.

Iz Dovjega 10. maja. [Izv. dop.] Komaj se je sinoči začelo mračiti, uže naznani trikratni strel, da bode nekaj posebnega. Precej po tem znamenji videlo se je živo gibanje po vasi. Možnarji so začeli tako pogosto in tako močno pokati, da se je daleč okrog razlegalo. Veličastno je bilo poslušati, kako je grom možnarjev od nasprotnih gorá odmeval. Ko je 8. ura odbila, svetili so se jele lučice po oknih skoro vseh hiš. Vrh tega sta pa še dva velika kresova, jeden na Višu in jeden na Gradščici žarela. Mej streljanjem se zasliši od kresa na Višu izvrstno moško petje. Nikdar še nij bilo tukaj tako lepega večera, kot je bil ta. Res nam je dež malo nagajal, a gotovo

ko je videl, da mi ne odjenjamo, je pa rajši on odnehal. Kmalu po polnoči zasliši se zopet gromenje možnarjev in je trajalo do belega dne. Ob 8. uri pričela se je slovesna sv. maša, pri kateri smo slišali lepe glasove naših pevcev in pevke.

Naša postaja Rudolfove železnice je tudi skazala čast denšnjemu dnevu. Uže od daleč se je videl kakih 25 metrov visok mlaj, na katerem je vihrala z vrha cesarska zastava. Malo nižje viseli sta vtrici zastavi visokih zaročencev. Postajo je kinčalo mnogo zastav. Na strani proti železnici je bilo postavljenih več mlajev, mej njimi pa razpeti lepi zeleni vencji. Ko se je ob 3/4 10. uri približal vlak, zagrmelo je zopet iz možnarjev in pevci na nekoliko oddaljenejši višini so zapeli par narodnih pesnjev.

Vlak, kateri ob 1/2 1. uri pride semkaj, pa so nekateri rodoljubi s zastavicami okinčali mej pokanjem možnarjev.

Iz Ribnice 11. maja. [Izv. dop.] Ribnica je svečano obhajala dan poroke cesarjeviča Rudolfa s princezino Štefanijo. Uže v ponedeljek je bil naš trg okinčan z narodnimi, cesarskimi in belgiškimi zastavami, katerih je bilo v primeri zelo mnogo. Na vseh vrhovih so bili pripravljeni veliki kresovi, pa ves trud je bil skoraj zastonj, ker je celo popoldne hudo deževalo. Najlepša kresova, eden na Ostrem vrhu Velike gore, drugi pa pri sv. Ani na najvišjem vrhu Male gore, se nijsta videla, ker so bili vrhovi popolnoma z meglo pokriti. Ko se je zvečer zasljal prvi strel, je bila na mah vsa Ribnica razsvetljena in vsako okno praznično opravljeno. Tudi najubožnejši so z veseljem nabrali zelenja in cvetic, da so svoje hiše ozaljšali. Pri razsvetljavi gre prva čast g. A. Rizzoliju, ki je balkon pred svojo hišo krasno ozaljšal, in g. Raktelju, ki nam je pri šoli izpostavil podobi visocih poročencev, ki sta jih šoli darovala vrla Ribničana F. Perjatel in Fortunat Klun, prvi narednik pri 17. pešpolku in drugi dvorni žandarm, oba zdaj na Dunaji, katerima mora biti cela Ribnica hvaležna za prekrasno darilo. — Dne 10. t. m. po dokončanejši službi božje se je obhajala slavnost v šoli. Šolska soba, akoravno prostorna, je bila s poslušalci tako napolnena, da se še ganiti nij bilo mogoče. Mladina je v raznih, od g. vodje dobro izbranih govorih slavila preveseli dan našega cesarstva. Da bi se tudi odrasli nekoliko razveseljevali mej soboj, zbrali smo se zvečer pri g. A. Arkotu in plesali do ranega jutra.

Iz Prema 11. maja. [Izv. dopis.] Pokazal je zopet sijajno včerajšnji dan, kako goreče naše ljudstvo ljubi svoje vladarje. Tudi pri nas smo po svojih skromnih močeh slavili dan poroke cesarjeviča Rudolfa. Na predvečer žgali smo kres na holmci sv. Katarine. Potem so prišli domači godci, svirali cesarsko pesen in se mej množico ljudstva pomikali v vas. Premožnejše hiše bile so razsvetljene. Posebno lepo videla se je razsvetljava iz Trnovega; samo škoda, da je ves čas deževalo. Drugi dan bila je slovesna sv. maša, mej katero so možnarji pokali. Udeležila se je je šolska mladina, katere se je po dokončanejši službi božje razdelila knjižica: „Cesarjevič Rudolf“ in ob enem ustno razložil pomen slavnega dneva.

Iz Gornjega grada 11. maja [Izv. dop.] Tudi mi smo počastili mlada zaročenca, našega cesarjeviča Rudolfa in kraljičino Štefanijo. Zastave so ponosno vihrale, možnarji pokali, ognjene šibice pa so švigale po zraku. Nij bilo srca v trgu, da bi ne bilo vskliknilo „Bog ohrani nam še dolga leta Rudolfa in Šte-

fanijo!“ Vse, kar živi je bilo na ulici, vse se je radovalo, fantje pa so popevali domače pesni. Naši narodnjaki ne morejo pozabiti, da je cesarjevič Rudolf slovanski govoril v Trstu, in to jih navdušuje. Na srečen spomin poroke so vsadili sredi trga lipo z imenom Rudolf. Zasluga za to gre vrlemu narodnjaku Josipu Kranjcu, ki je tudi misel sprožil, da se bode 22. t. m. v čitalniških prostorih v spomin poroke cesarjevičeve priredila veselica, h kateri so vsi narodnjaki uljudno povabljeni.

Iz Mozirja 11. maja. [Izv. dop.] „Mozirjani! Pokazali ste vsak čas dejansko, da nijste le vdani in zvesti podložni našega millega in preljubljenega vladarja, temuč tudi z njim delite srečne čuti veselja ali žalosti. Ostanimo tudi sedaj zvesti svojim načelom, veselimo se z našim presvitlim cesarjem, ter udeležimo se slavnosti ob priliki poroke cesarjeviča-naslednika prav v obilnem številu.“ Ta jedrnat poziv našega župana navdušil je vse tržane. Uže predvečer se je obhajal sijajno. Ob poludne naznanjalo je 21 strelav pričetek slavnosti. Na jedenkrat je ves trg v prazničnem oblačilu, okna ovenčana, zastave razobešene cesarske, belgijske, štajarske in slovenske. Pri županovej hiši postavijo maj z veliko trobojnico. Ravno tako se vidijo ozaljšane lipe na gradu Brdca in na samostanu v Nazarijih. Proti večeru prikaže se ves trg v krasnej razsvetljavi. Nijedna hiša nij bila temna. Posebno odlikovale so se: čitalnica, c. kr. pošta, županova hiša in žandarmerijska kasarna. Grad Brdca bil je razsvetljen čarobno. Samostan v Nazaretu pa se je svetil na obe strani gornjesavinske doline. Velikanski kres, katerega so zažgali kmetje na goltiškej planini zaradi dežja nij imel zaželenega vspeha. Videl bi se bil pri jasnem vremenu gotovo do Zagreba.

Do 9. ure zvečer svirala je gornjesavska godba po trgu. Ob devetih začela se je pa veselica v čitalnični dvorani. Prvi je govoril podžupan g. Anton Goričar in sklenil s „trikratnim živela visoka zaročenca.“ Z gromovitimi živio-klici pritrjevalo je občinstvo. Govorilo, pelo in plesalo se je potem še v pozno noč.

Na dan poroke Nj. Visokosti bila je ob štirih zjutraj budnica. Ob 1/2 8 zbero se pred rotovžem rezervisti cele okolice. Bilo jih je nad sto. Pod komando bivšega vodnika podajo se z godbo in šolsko mladino vred v cerkev. 60 do 70 in še več let stari veteranje so krepko stopali „in Reih' und Glied.“

Po dokončanejši božji službi je pod staro našo lipo, kinčem našega trga, nagovoril župan gosp. Josip Lipold vse zbrane in zaklical trikratni „slava“ celej cesarske rodovini. Nagnječeno polno je bilo ljudij na trgu, vse je poslušalo z odkritimi glavami, po sklepu pa živio-klicev nij bilo ni konca ni kraja. Solze so stopale starim ljudem v oči, vsak je dejal, kaj tacega še nijsem videl nigdar!

Za tem se je v Lipoldovej pivarni vršil banket. Brzojavilo se je tudi c. kr. namestniku v Gradec, naj udano čestitanje mozirskega trga najvišjemu dvoru sporoči.

Domače stvari.

— (Volitve v trgovinsko in obrtnijsko zbornico.) Ko sklepamo denšnji list, skrutinij glasovnic še nij povsem dognan. Le toliko je gotovo, da smo misle s svojimi kandidati sijajno zmagali. Za trgovinski oddelek je bilo neki oddanih 165 glasovnic z našimi, 132 glasovnic pa z nasprotnimi kandidati, na 22 glasovnicah je po nekaj nasprot-

nih, nekaj naših; v obrtnem oddelku utegnemo mi imeti kakih 2000 glasov večine. Jutri bodo menda uže znane natančne številke.

— (Umrla) je tukaj dne 16. t. m. profesorjev Josipa in Franja Marna mati v 75. letu svoje starosti. Pogreb je bil včeraj popoldne ob 5. uri.

— (Porotne obravnave) so se ponedeljek 16. t. m. pričele v Ljubljani. Porota bo izredno kratka ter utegne biti ponedeljek 23. t. m. uže zadnja obravnava.

— (Nova kosarna v Ljubljani.) Te dni je komisija ogledavala vse ponujene prostore za kosarno ter se je baje izjavila za prostor mej Kravjo dolino in kolodvorom.

— (Iz Vrbe.) 9. majnika t. l. je v Vrbi umrl ter 11. majnika na Breznici bil pokopan Jože Volk, ki se je s Črnilca, mošnjske župnije, priženil na pesnik Preširnov dom, k Ribiču v Vrbo. Žena mu je bila Preširnova sestra Mina, ki je — ker bratov za dom nij bilo — prevzela Ribičevo posestvo v Vrbi ter bila za pesnikovo materjo neposrednja Ribičeva gospodinja. Mož te pesnikove sestre, Jože Volk, je umrl 75 let star; žena mu Mina pa (roj. 22. januarija 1808, † 17. aprila 1878) pred dobrimi tremi leti, stara 70 let. Njiju sin, torej pesniku sestrič, Ivan Volk je pred več leti v najboljše dobi življenja moral skleniti kot ribniški kaplan za boleznijo, ki si jo je bil v svojem poklici nakopal previdajoč nekega tamšnjega bolnika.

— (Nesreča pri streljanji.) V Trojanu v Kamniškem okraju so fantje predzadnjo nedeljo streljali. Neki kmetski fant zažge v roki dinamitno patrono, pa jo prekasno od sebe vrže. Patrona se razpoči in fanta po celem životu močno rani. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— (Čitalnica v Gornjem Gradu) ima dne 22. t. m. občni zbor. Po pregledu letnega računa in volitvi novega odbora se praznuje obletnica čitalničnega obstanka z zabavo, h kateri je pristop dovoljen tudi neudom za vstopnino 50 kr. Začetek ob 7. uri zvečer.

— (Iz Kobarida) se nam poroča: Sina, oziroma brata ubila sta oče in sin iz Smastij poleg Kobarida velikonočni ponedeljek. Ubiti oblekel je bratovo srajco, ker sam čedne nij imel, radi tega ga je zadnji s kladivom, drugi pravijo se sekirjo tako nesrečno udaril po glavi, da so mu možgani stopili iz črepinje. Nečloveški oče to videč skoči k pobitemu, ki je ležal v nezavesti na tleh ter ga suje z lesenimi čevlji v trebuh, a to okrutnežu nij še zadostovalo, ampak obrne nesrečnika in mu skače po hrbtu! Tri dni je teško poškodovani neki ležal v nezavesti brez pomoči in naposled umrl. Čudno pri tem je, da je poleg ljudij tudi sodišče še le zdaj stvar zvedelo. Izglednega očeta, kakor tudi sina, oziroma brata prišla je uže pravica, a mogoče je, da si bosta ogledali sobe v zaporu tudi mati in njena hči.

— (Učitelji slovenski) naj bi čitali in podpirali v prvej vrsti domače šolske liste, potem pa segali po hrvatskej knjigi ali družih slovanskih literaturah. Ako hočejo svoje znanje pomnožiti z nemškimi časopisi, naj bi pa čitali take liste, kateri objektivno pišejo o avstrijskih šolskih razmerah. Takov šolski časnik je „Allgemeine österreichische Lehrerzeitung“, katero ureduje nemški deželni poslanec Heinrich v Pragi. Ta list prinaša n. pr. v poslednji številki mej drugim tudi šolske govore naših državnih poslancev dr. Tonklija in dr. Vošnjaka, s pristav-

kom, da sta govora teh naših domoljubov prav zanimljiva.

— („Hrvatski pedagogijski književni zbor“) se imenuje učiteljsko društvo v Zagrebu, ki silno uspešno deluje na polji hrvatskega narodnega šolstva. Izdalo je že lep broj krasnih knjig za hrvatsko učiteljstvo in mladino. Društvo vrlo podpirajo hrvatski domoljubi, vlada in občinstvo sploh. To društvo zalaga namreč hrvatski šolski list „Napredak“ in časopis za mladino „Smilje“. Z ozirom na velekoristno njegovo delovanje in z ozirom na to, da slovenski učitelji čitajo in razumejo hrvatske knjige, kakor i Hrvatje slovenske bilo bi primerno in rodoljubno, da bi se tudi slovenski učitelji v to društvo vpisovali. Slovenci in Hrvatje moramo drug drugu podpirati, zlasti narodni učitelji in narodna inteligenca. Letni donesek znaša samo 1 gld. na leto, a dobiva se za to malo svoto veliko koristnih knjig. V tekočem letu bo hrvatski pedagogijski književni zbor izdal — kakor nam to cenjeno društvo poroča: „Slike iz hrvatske Cvjetane“ od Drag. Hirca sa 112 slika, „Poviest pedagogije“ od St. Basarička in „Spomenspis, slaveč ove godine svoju desetgodišnjicu“. Ako bode dovolj članov, da se bode mogel pokriti trošek, izdati će tudi še „Uzor djevojke“ od Jos. Galla in „Male basni“ od Mija Stojanovića.

— (Tiskovna pomota) vrinila se je v uvodni članek včerajšnjega lista. V tretjega odstavka 15. vrsti bere naj se namesto: „slovenščine“ nemščine nezmožnemu kmetu itd.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Na Dunaji 18. maja. Upati je, da bode budgetna debata jutri sklenjena. Slovenski državni poslanci čestitajo narodnim volilcem za trgovinsko-obrtno zbornico o sijajnem uspehu volitev.

Razne vesti.

* (Roparski umor.) Iz Kremsa se poroča 16. t. m., da je v Eisengraberamtu hišnik Simlinger vračajoč se istega dne iz cerkve doma našel dekle mrtvo na tleh ležečo z glavo v škafu vode. Miznica, v katerej je bil denar, je bila odprta. Zločinec je bil na mestu pozabil nabiti revolver.

* (Dva nova svetnika.) Laški časopis „Osservatore Romano“ piše, da je papež, sklenil mej svetnike všteti dva meniha: Michel Angelo di San Francesco in Egidio di San Giuseppe.

II. izkaz o darilih za Jurčičev spomenik.

Do sedaj je bilo nabranega . . . 209 gld. — kr.
Temu so dodali:

Žvab Lovro	4	—	—
Janko Slavoj v Podgradu	5	—	—
Dr. Koceli Karel v Krškem	10	—	—
Dr. Ambrožič Fran	5	—	—
Bučar Fran	10	—	—
Dr. Mencinger Ivan v Kranji	10	—	—
Gruntar Ignacij v Logatci	25	—	—
Leban Anton v Komnu	1	—	—
pl. Sočebanski v Celovci	5	—	—
Br. K.	10	—	—
Kotnik Ignacij	10	—	—
Ravnihar Franja	25	—	—
Skupaj	329	gld.	— kr.

Posneto.

Ozira se na včerajšnje „poslano“ v „Slovenskem Narodu“ od „več narodnih obrtnikov“, moram reči, da so sprožili krepko besedo v pravem času. Kako naši nasprotniki terorizirajo naše narodne obrtnike in druge, kogar le količkaj morejo, kaže naj vam naslednja dogodka: Tukajšnji pekovski mojster gospod A. J. dajal je že skozi dobri dve leti kruh

za delovce „kranjske stavbene družbe“, katere „direktor“, g. Krenner, je zagrizen sovražnik vsega slovenskega. Pri zadnjih mestnih volitvah je dal g. „direktor“ Krenner poklicati omenjenega gospoda A. J. k sebi ter ga pozval, naj voli protinarodne kandidate ali naj se vsaj volitve ne udeleži. Mož, skoz in skoz vrl značaj, branil se je sicer mirno a odločno in rekel, da tega ne more storiti. Ko je g. „direktor“ uvidel, da pri takem značaju ne opravi nič njegova sladka beseda, zagrozil se mu je, da ne bode „kranjska stavbena družba“ več od njega kruha jemala. „Direktor“ Krenner je držal besedo in takoj po volitvah odšel omenjenemu dajanje kruha, ker jo je bil držal tudi naš vrl mož in volil narodne kandidate.

Sedaj pa vprašamo naše narodno občinstvo, ali bode trpeli, da se tako dela z ljudmi vaše krvi in vašega mišljenja? Da bi pest zagrizenih sovražnikov v našej lastnej deželi nas teroriziralo in se nam potem še rogalo! In to ljudje, ki živé od nas? Sramota bi bila to za nas vse. Nič več naj ne bode beseda: „svoji k svojim“ prazna fraza, delajmo tako tudi dejanski in videti hočemo, koliko časa bode trpela njih ohola prevzetnost!

Imen naših prijateljev mej trgovci in obrtniki pa naj ne razglasé samo narodni časopisi, tudi naša „pratika“ naj jih prinese, da ljudstvo zvé, kateri je naš, kateri pa — ne!

Potem hočemo videti, kdo si bode upal še na Slovenskem Slovence strahovati! (231)

Dunajska borza 18. maja	
Enotni drž. dolg v bankovih	75 gld. 75
Enotni drž. dolg v srebru	77 15
Zlata renta	95
1860 drž. posojilo	132
Akcije narodne banke	81
Kreditne akcije	347
London	117
Napol.	9
C. kr. cekini	5
Državne marke	57

Umrlj so v Ljubljani:

16. maja: Leopold Grum, delavke sin, 2 leti, na Poljanski cesti št. 18, za jetiko. — Ferdinand Obst, poštni konduktor, 54 let, na sv. Jakoba trgu št. 9, za vnetjem pljuč. — Marija Jeretina, fabriška delavka, 23 let, na Karlovijski zemlji št. 1, za jetiko. — Jera Marn, gostija, 74 let, pred škofijo št. 10, za slabostjo. V deželnej bolnici:
14. maja: Franca Jžanč, gostija, 65 let.
15. maja: Anton Stebej, gostja, 55 let.
16. maja: Jožef Kržič, gostja, 61 let.

Tuici.

17. maja:
Pri stolu: Marn iz Zagreba. — Hönigman, Faber iz Kočevja. — Uraški iz Trsta. — Schiffer iz Pressburga. — Zurbalek, Schneider z Dunaja. — Kroll iz Gradca. — Oswald iz Píseca.
Pri mizi: Heinrich, Gutman, Meisl, Schwarz, Deutsch, Müller, Just, Jereb z Dunaja. — Reichenbacha.
Pri avstrijskem cesarji: Spinder iz Kutine.

Tržne cene

v Ljubljani 18. maja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 59 kr. — rež 6 gld. 15 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 70 kr.; — pros 5 gld. 03 kr.; — koruza 5 gld. 70 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 91 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 92 kr.; mast — gld. 78 kr.; — špah frišen — gld. 46 kr.; špah povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 12/3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnina 48 kr.; — svinjsko meso 58 kr.; — svinja 100 kilogramov 3 gld. 21 kr.; — s ame 1 gld. 78 kr.; — dva trda i kv. metrov 5 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Vsem svojim p. n. gospodom prijateljem uljudno naznanjajoč, da sem svoj

zastopnišk in komisijsk posel v Ljubljani

razpustil, zah. aljujem se iskreno na meni izkazanem zaupanji ter prosim, naj se mi še na dalje ohrani.

Ob enem kličem po priliki moje ločitve iz Ljubljane vsem svojim prijateljem in znancem srčen „Na zdar!“

Sé spoštovanjem
Marcus Millionig jun.

(278—2)

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahte vam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislota rigarje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svoje.

Spoštovani gospod Fragner!

Hvaležen vam moram biti, da ste mi poslali dve steklenici dr. Rozovega življenskega balzama, kajti od onega trenutka, ko ga je moja soproga zavžila, izgubila je svoje bolečine in krč v želodci, za katerem je trpela 3 leta. S tem potrjujem samo istinitost. Prosim vas, da mi s poštnim povzetjem pošljete zopet 6 steklenic dr. Rozovega življenskega balzama.

Rogatec, 15. oktobra 1880.

Sé spoštovanjem

Mihael Miklavžič,

h. št. 44, občina Hum, zadnja pošta Rogatec.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: Vilj. Mayr, lekar; G. Piccoli, lekar; Jos. Svoboda, lekar; J. pl. Trnkoozy, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. V Kameniku: Jos. Močnik, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črmati tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper oteklino po prehlajenji in po putiki; zoper ponavljajoč se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper oteklino, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, oteklina, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skatljicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

(209—4)